

v evropské politice (9. 10. - 15. 10. 2017)

Událost týdne:

15. října se uskutečnily předčasné parlamentní volby v Rakousku, v nichž zvítězila Rakouská lidová strana (ÖVP) vedená ministrem zahraničí Sebastianem Kurzem. Získala zhruba 31,4 % hlasů. Bez započtení korespondenčních hlasů skončila na druhém místě krajně pravicová protiimigrační Svobodná strana Rakouska (FPÖ) s 27,4 % a třetí sociální demokraté (SPÖ) s 26,7 % hlasů. Po započtení korespondenčních hlasů se ale dle odhadů pořadí na druhém a třetím místě prohodí. Do parlamentu se překonáním čtyřprocentní hranice pravděpodobně těsně dostanou také liberálové z NEOS a Kandidátka Petera Pilze. Mimo parlament naopak nejspíš zůstanou Zelení. Kurz by se ve 31 letech mohl stát nejmladším premiérem v Evropě. V úvahu dle analytiků přichází koalice ÖVP a FPÖ. Dosavadní kancléř Christian Kern (SPÖ) před volbami prohlásil, že jeho strana odejde do opozice, pokud ve volbách nezvítězí.

9. října označila německá kancléřka a předsedkyně křesťanských demokratů Angela Merkelová (CDU) kompromis v migrační otázce se sesterskou bavorskou stranou CSU za dobrý základ pro koaliční vyjednávání se svobodnými demokraty (FDP) a Zelenými. Kompromis de facto počítá se zavedením horní hranice pro přijímání uprchlíků na 200 tisíc ročně, nicméně výraz „horní hranice“ výslovně nepoužívá. Německo by však nemělo odmítat žadatele na hranicích. Zelení nahlíží na kompromis skepticky.

10. října označil český prezident Miloš Zeman v projevu před Parlamentním shromážděním Rady Evropy ruskou anexi ukrajinského poloostrova Krym za „fait accompli“, respektive za „hotovou záležitost“. Ukrajina by se dle něj měla dohodnout s Ruskem na kompenzaci. Protiruské sankce označil za nefunkční. Výrok si vysloužil kritiku vládních i opozičních stran. Premiér Bohuslav Sobotka i ministr zahraničí Lubomír Zaorálek (oba ČSSD) uvedli, že je v přímém rozporu s českou zahraniční politikou. Ukrajina návrh označila za „absolutně nepřijatelný“. Rusko naopak výrok považuje za „faktické uznání připojení Krymu k Rusku“. Kompenzaci však odmítá, neboť Krym se dle něj stal součástí Ruska legální cestou.

11. října vyzval španělský premiér Mariano Rajoy katalánského premiéra Carlese Puigdemonta, aby do osmi dnů anuloval deklaraci o nezávislosti, kterou o den dříve schválil regionální parlament. Puigdemont odložil platnost deklarace krátce po jejím podpisu, neboť chtěl vytvořit prostor pro jednání s Madridem. Rajoy však možnost dialogu se separatisty odmítl. Pokud Katalánsko bude trvat na vyhlášení nezávislosti, mohla by se španělská centrální vláda uchýlit až k omezení katalánské autonomie.

13. října se v Bratislavě uskutečnil summit zemí visegrádské čtyřky (V4-ČR, SR, Polsko, Maďarsko), který se zaměřil na problém dvojí kvality potravin v západních a východních zemích EU. Český premiér Bohuslav Sobotka se na summitu vyslovil pro změny v evropské směrnici o nekalých obchodních praktikách, aby bylo dvojí kvalitě potravin v EU zamezeno. Podle eurokomisařky pro spravedlnost a ochranu spotřebitele Věry Jourové však postačí důslednější implementace současné legislativy spočívající především v jednotném testování výrobků. Komise na tyto účely vyčlenila jeden milion eur.

15. října se konaly předčasné zemské volby v Sasku, v nichž dle předběžných odhadů zvítězili sociální demokraté (SPD) s 37,2 % hlasů. Na druhém místě skončili křesťanští demokraté (CDU) kancléřky Angely Merkelové s asi 34,1 % hlasů. Do zemského sněmu se dostali ještě Zelení, svobodní demokraté z FDP a Alternativa pro Německo (AfD). Dosavadní koalice SPD a Zelených nejspíš na většinu nedosáhne, do koalice by však mohla být přizvána FDP. Druhou možností by byla velká koalice SPD a CDU.

Telegraficky

- Dne 12. října obvinilo Rusko NATO, že v reakci na rusko-běloruské cvičení Západ 2017 rozmístilo svá vojska v Polsku a Pobaltských zemích poblíž hranic s Ruskem. Polský ministr obrany Antoni Macierewicz označil tvrzení za nepravdivé.
- Dne 12. října oznámila německá politička Frauke Petryová založení nové strany s názvem Modrá strana. Petryová krátce po nedávných parlamentních volbách v Německu opustila pravicově-populistickou Alternativu pro Německo (AfD), která se dle ní zradikalizovala.
- Dne 15. října informovala agentura ČTK, že podle polského ministra obrany Antoniho Macierewicze identifikovala komise vyšetřující pád letadla s polským prezidentem Lechem Kaczyńským v roce 2010 ze záznamů o letu stroje výbuch.

